

Puumalan kansalaisopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus suunnitelma 2021 – 2023

1. Arvio aikaisemmasta tilanteesta

Tässä kiteytettynä kansalaisopiston toiminta-ajatus:

Puumalan kansalaisopisto järjestää alueen asukkaille vapaan sivistystyön koulutusta. Opiston laaja opetustarjonta tukee yksilöiden persoonallisuuden monipuolista kehittymistä. Opisto tarjoaa myös mahdollisuuksia musiikin perusopetukseen ja avoimeen yliopisto-opetukseen sekä järjestää tarvittaessa maksupalvelukoulutusta. Opiskelu viedään lähelle ihmistä turvaamalla opiskelumahdollisuudet myös haja-asutusalueella. Opiskelu tapahtuu elinikäisen oppimisen sekä kestäväen kehityksen periaatteiden pohjalta. Opisto toimii tarvittaessa yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa.

Kansalaisopiston edellinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus suunnitelma oli tehty vuoden 2016 alkuvuoden aikana. Siinä on esitetty lyhyt katsaus mitä suunnitelmassa tulee olla käsiteltynä. Miten aiheesta oli tehty kysely ja millaista aihetta se oli antanut muutostoimenpiteisiin. Tilanne edellisen arviokauden aikana 2016-2019 on ollut vakaa ja käyttäjät eivät ole runsaasti muutoksia toivoneet. Kurssitarjontaa monipuolistettiin ja tehtiin lieviä kohdennuksia tietyille ryhmille. Näillä muutoksilla ja lisäyksillä saatiin miehiä aktivoitua lisää käyttäjiksi.

2. Selvitys tasa-arvo tilanteesta 2021 kansalaisopistolla

Kysely tehtiin keväällä 2021 sähköisesti ja lähetettiin 246 henkilölle. Vastauksia saatiin takaisin 32 eli vastausprosentti 19.9. Samaa kyselyä saatiin paperisina takaisin 2 kpl. Korona vaikeutti kyselyn tekemistä paperisena. Osa kursseista oli loppunut rajoitusten vuoksi ja muutamat toimivat tuolloin etänä.

Kansalaisopiston käyttämät tilat eivät ole juurikaan muuttuneet viime vuosina Puumalan kunnan alueella. Tiloina käytetään edelleen Urheiluhallia, koulun tiloja ja kansalaisopiston tiloja oppilasasuntolan alakerrassa ja kunnanvirastotaloa sekä Nuorisotaloa. Yksityisiltä vuokrataan Hurissalotaloa, Kaisankoulua että Ryhälän kylätaltoa. Tuntiopettajien omia tiloja on uusina tullut käyttöön joogassa Karhusali ja koirakoulutukseen Hippa-areena. Muutamia muutoksia tiloissa on tapahtunut kylillä, Kiljulan käsityö on jäänyt toistaiseksi pois ja Viljakansaaren käsityö on vaihtunut Mirja ja Väinö Korhoselle. Mukaan on mahtunut satunnaisia kahvila-ravintolatiloja kirkonkylän osalta. Tasa-arvoa lisätään opetuksen kohdistamiseen runsaasti kylille. Opintoseteliavustuksien monipuolinen käyttö vuosittain kohdistuu tasa-arvon kasvattamiseen. Tätä kohdistetaan erikursseille vuosittain ja eripuolilla kylää toimiviin kursseihin. Tämän lisäksi yli 85-vuotiaat saavat opiskella ilman kurssimaksuja.

Kansalaisopiston opettajien vaihtuvuus on ollut maltillista lukuun ottamatta musiikin opettajan vaihdoksia ja tietotekniikka opetusta antaneiden tuntiopettajien vaihdokset. Liikuntaan saatiin uusi liikunnanohjaaja yhdessä vapaa-aikatoimen kanssa. Tämä ansiosta on liikunnan tarjonta lisännyt kansalaisopistolla runsaasti. Mukaan on saatu hyvin uusia liikkujia.

Opiskelijoiden määrässä on tapahtunut pienenä muutosta. Muutoslinja seuraa yleistä kunnan väestön vanhenemista ja väkiluvun tasaista vähenemistä. Korona on tuonut vaikutuksia vanhimman väestön osallistumisiin kursseille. Heitä on jäänyt selkeästi kotiin. Luvut näkyvät vuoden 2020 tilastoja verratessa edellisten vuosien kävijämääriin nähden.

Tilasto kävijämääristä nettona vuosittain

Vuosi	netto	miehet	naiset
2018	581	136	455
2019	601	138	463
2020	501* koronan vaikutus	122	379

Tilasto kävijämääristä kurssilaisina

Vuosi	kurssimäärä	miehet	naiset	yhteensä
2018	193	351	1545	1896
2019	186	422	1718	2140
2020	181	321	1385	1706

Opettajien määrä ja oppituntien määrä

2018	43	3309
2019	40	3367
2020	36	2703 * koronan vaikutus

3. Tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi

Tällä kertaa valittiin erityiseen tarkasteluun palautteet, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä tiloja selvittävät kysymykset. Huomiota on erityisesti kiinnitetty ja kiinnitetään tilojen saavutettavuuteen. Tämä koetaan tärkeäksi koska yli puolet kansalaisopiston käyttäjistä on ikäihmisiä. Vuonna 2020 netto kurssilaisista 56% oli yli 60-vuotiaita. Korjaus tarvetta on selkeästi havaittu tilojen saavutettavuuden tasossa. Yhtenäiskoulun tiloista ovat 1. ja 2. kerrostiloihin on mahdotonta nousta pyörätuolilla ja portaat ovat huonojalkaisille liian pitkät, varsinkin noustessa koulutalon toiseen kerrokseen. Asiaa on selvitetty ja tutkittu. Asiasta on tullut muutamia palautteita ikäihmisiltä. Hissin tarpeellisuutta on viety eteenpäin kunnan virkamiesten tahoille. Asiaa ajetaan edelleen talousarvion kautta jatkossa eteenpäin. Kurssisuunnitelmissa olemme joutuneet huomioimaan porrasongelman. Tilannetta on yritetty ratkoa siirrettävillä liuskoilla mutta ne ovat osoittautuneet toimimattomiksi ratkaisuiksi pyörätuolien suhteen. Tilalle on tullut kunnantalon tilat kuten alakerrankahvila ja valtuustosalit. Näiden tilojen käyttömahdollisuus aikojen suhteen on osittain hyvä. Hissikysymys koululle on niin ison hintaluokan asia, että se vaatii usean vuoden suunnitelman toteutuakseen.

Toinen tärkeä huomioitava asia on kuntalaisten osallisuuden vahvistaminen ja palautteen antamisen helppous opistotoiminnasta. Vuoden 2019 loppusyksystä saatiin käyttöön sähköinen palautelomake nettisivuille. Sitä on käytetty vielä maltillisesti. Tämän vuoksi koettiin tarpeelliseksi pitää tuntiopettajien ja vakituisten opettajien avustuksella myös lisäksi paperinen ja sähköinen kysely keväällä 2021. Paperiversio jäi lähes käyttämättä koronan aiheuttamien sulkujen vuoksi. Sähköinen palautekysely voitiin toteuttaa. Tämän kyselyn kautta kurssilaiset saivat esittää toiveita ja antaa palautetta. Nämä on kirjattu toimenpiteitä varten. Korona teki mahdottomaksi antaa palautetta näyttelyjen ja esitysten yhteydessä. Nämä tilaisuudet ovat vuosien saatossa tuoneet paljon monenlaista palautetta kansalaisopistolle. Nyt kaikki nämä tilaisuudet ovat olleet perutettujen listalla koronan vuoksi kevästä 2020 alkaen.

Yhdenvertaisuuden kokemukset kansalaisopistoväen keskuudessa keväällä 2021 kyselyssä olivat yksimielisesti sitä, että kansalaisopistolla kohdellaan kaikkia yhdenvertaisesti. Kyselyssä selvisi, että kaikki vastaajat kokivat opiston opetuksen tasa-arvoiseksi.

Kysyttiin tilojen sopivuudesta tarkoituksiinsa ja sieltä saatiin seuraavaa palautetta:

- Paikka, jossa pää asiassa puhutaan niin mukavammat tuolit olisi kiva. Kunnantalon kahviossa oli mukava olla.
- Tilavuutta huoneisiin lisää.
- Koulun käytävä ei ole sopiva joogaan
- Osa tiloista ahtaita
- Kielten opetustila olisi voinut olla isompi
- Puukäsityön tilat ehkä mutta työvälit. Ja se varasto.

Kyseiset palautteet viittaavat lähinnä kutomotiloihin ja koulun pieniin luokkatiloihin, joissa istuimet ovat vielä aikuisille soveltuvia. Osa esitetystä palautteista on helppo ratkaista mutta kutomon osalta vaatii isoja muutoksia. Jooga koulun käytävältä vaihtui jo talvella 2021 pois Karhusaliin ja Nuorisotalolle. Koulun luokkien tuolitilanne on hankala. Käytännössä 1. kerroksessa vain muutamassa luokassa on selkänojalliset tuolit. Huomioitavaa on, että osalta kursseilta ei ole tullut valituksia jakkaroista koulun luokkatiloista.

Kyselyssä oli vapaan palautteen osuus otsikolla mitä muuta tahdot kertoa. Sieltä saatiin paljon kiitosta kansalaisopisto toiminnasta ja tässä suora lainaus: "Pieni opisto, lähes kaikki tuttuja, helppo olla kontakteissa." Suoria kurssitoiveita tuli koko kyselyssä useita ja niitä toteutetaan mahdollisuuksien mukaan. Kuten vieraslaivit maastossa toteutui kesäkuulla 2021. Muita toiveita toteutetaan jo tulevan lukuvuoden aikana tai pidemmällä tähtäimellä tulevina vuosina. Runsaasti kiitoksia tuli suoraan opettajille nimeltä mainiten ja koko kansalaisopistolle kaikkiaan.

Tässä listaa toiveista ja / perään liitetty tilanne:

- Geoparkista esittelyä tai luento niin, että työssäkäyväkin pääsee. /Tulee talvella 2022
- Saksankurssi tulisi tarpeen / Toteutui syksyllä 2021
- Etäliikuntaa / Toteutui syksyllä 2021
- Karaokekurssin ryhmäopetuksen ohelle voisi lisätä myös karaokelaulun yksilöopetusta, jolloin saisi omasta "laulusuorituksesta" enemmän ohjaavaa ja laadullista palautetta, sekä pystyisi tavoitteellisemmin hiomaan tiettyjä biisejä kisakuntoon. / Tarjolla laulutunnit yksilöopetukseen, ei karaokeen.
- Kokkauskurseja, kuten vaikkapa sushi- kurssi. Voisi olla myös jotain villiyrtykkurssia. / Tarjottiin kokkausillat syksyllä 2021, villiyrtyt ja mausteet tarjotaan keväällä 2022.
- Veneilytaidot naisille ja mökkeilijän kalastuskurssi olisi kanssa hyvä. / Pohditaan tulevaisuudessa!
- Täsmäluentoja eri päivänpolttavista aiheista tai teemoista / Ikisluennot!
- Viinitiedon aakkoset. / Viinitieto kuuluu Alkon tehtäviin, vielä sitä emme kansalaisopistolla lähde toteuttamaan.

Kansalaisopiston ketteryydestä kertoo se, miten nopeasti tilanteisiin etsitään ratkaisuja ja tehdään muutoksia mahdollisuuksien mukaan. Kuuntelemme herkällä korvalla kuntalaisia. Positiivisen palautteen määrä kyselyssä oli huomattavaa.

Kansalaisopisto toivoo palautetta, jotta paikoilleen ei jämähdetä ja että jatkuvaa kehittymistä ja muutosta tapahtuu. Tässä muutama peruspalaute:

- Kurssit ovat olleet kerrassaan mukavia.
- Joogan viikon kestävä linkki on ollut mieluinen koska tunnit on voinut tehdä omaan aikaan. Jumpat päiväsaikaan ovat olleet hyvät koska mukanaolo on hyvin onnistunut aamupäivän aikana. Molemmat kurssit ovat olleet erityisen tervetulleita tähän erityisaikaan sekä myöskään kelirikko aikaan ei tarvitse lähteä huonokuntoisille sorateille. Kiitos paljon näistä etätuntimahdollisuuksista.
- Vielä oppii uuttakin, huomaan...